

Orientering om udgivelse af Martinus' værk

Når Martinus Institut i disse år genudgiver *Det Tredje Testamente*, foretager vi en fornyet korrekturgennemgang af teksten, herunder en sammenligning med tidligere udgaver og med originalmanuskriptet. I forhold til tidligere udgivelser er de nye udgaver tættest på det, man kan kalde det autentiske værk, fordi de medtager Martinus' egne rettelser, mens uvedkommende fejl bliver elimineret. Desuden udgives bøgerne ud fra de ønsker, Martinus i øvrigt havde til deres form og indhold.

I det følgende orienterer vi om arbejdet med udgivelse af værket. Se også dokumentet "[Retningslinjer for udgivelse af Det Tredje Testamente – bøger](#)".

1. Sproggruppen

En arbejdsgruppe på Institutet står for det praktiske arbejde med teksterne. Gruppen kaldes i daglig tale for sproggruppen og består af fire personer med indgående kendskab til Martinus' værk. Gruppen startede sit arbejde for nogle år siden, hvor der opstod behov for en systematisk gennemgang af værket. Sproggruppen kan konsultere medlemmer af andre arbejdsgrupper, fx undervisningsgruppen, og tidligere medarbejdere, der har arbejdet sammen med Martinus. Gruppen skal sammen med rådet sikre, at teksterne gengives så korrekt som muligt ud fra de kildetekster og de retningslinjer, der foreligger fra Martinus.

2. Formålsparagraffen

Martinus' værk udgives i overensstemmelse med formålsparagraffen for Martinus Åndsvidenskabelige Institut (§ 3, stk. 2):

I hele sin virksomhed og med alle de midler, der står til dens rådighed, skal Fonden udelukkende tjene følgende almennyttige formål:

a) *Bevare Martinus' samlede værker uændret, som de foreligger fra hans side.*

b) *Gøre disse værker tilgængelige for interesserede, herunder ved publicering, oversættelse og undervisning i betryggende form og ved uddelinger og tilskud til disse aktiviteter.*

For udgivelsen af Det Tredje Testamente betyder det:

Ad a) Indholdet skal bevares, som det forelå ved Martinus' bortgang. Tekstens mening må ikke ændres.

Ad b) Mht. publicering i betryggende form skal bøgerne udgives ud fra de ønsker, Martinus havde til værket, og de skal udgives i en tidssvarende form.

3. Overordnet tilgang

Som nævnt foretager Institutet en fornyet korrekturgennemgang af værket, herunder sammenlignes teksten med tidligere udgaver og med originalmanuskriptet for at se, om der er afvigelser. Formålet med korrekturgennemgangen er at nå frem til den mest autentiske udgave, dvs. den tekst, der er tættest på Martinus' eget ordvalg. At denne gennemgang overhovedet er nødvendig skyldes, at den trykte bog i flere tilfælde indeholder forstyrrende sætte- og korrekturfejl. Det er ønskeligt, at disse fejl rettes, så det ikke er tilfældigheder i datidens sætte- og korrekturproces, der bestemmer indholdet i bøgerne.

Ved korrekturgennemgangen anlægges en konservativ linje. Man kan også sige, at den overordnede tilgang er, at der nødtigt rettes. Dette forsigtighedsprincip skal sikre, at kun de mest påtrængende og helt åbenlyse fejl rettes.

Når bøgerne i disse år genudgives, benyttes som udgangspunkt teksten fra den seneste udgave i Martinus' tid, idet Martinus sammen med sine medarbejdere løbende har indført rettelser i bøgerne siden førsteudgaverne.

4. Martinus' stil

Undertiden fik Martinus henvendelser fra læsere, der mente at sproget i bøgerne kunne være knudret, tungt eller vanskeligt, men Martinus forklarede, at når det høje åndelige stof skulle udtrykkes i fysisk sprog, kunne det ikke være anderledes. Sproget har sine naturlige begrænsninger, fordi det ikke er udviklet til at beskrive den åndelige verden.

Værket indeholder mange gentagelser, som Martinus begrundede med, at det var nødvendigt at belyse det kosmiske stof fra mange sider for at forebygge misforståelser. Ved hver belysning fremkommer nye aspekter og nuancer, der er med til at underbygge analyserne.

Sproget i bøgerne skal ikke "forbedres". Martinus mente, at folk gerne måtte se, at han ikke var belæst.

5. Betydningsbærende fejl

I værket forekommer enkelte meningsforstyrrende fejl, der influerer på tekstens indhold. Sådanne betydningsbærende fejl kendes ved, at de giver en åbenlys forkert mening i konteksten. I tvivlstilfælde rettes ikke. Betydningsbærende fejl må kun rettes med en tilhørende note i bogen. I noten angives både den oprindelige tekst og den nye tekst, så læseren klart kan se, hvad der er ændret.

Betydningsbærende fejl forekommer uhyre sjældent, så i praksis er noterrettelserne ganske få.

6. Åbenlyse småfejl og forglemmelser

Martinus ønskede, at teksten i bøgerne skulle være i overensstemmelse med normal dansk retskrivning. Martinus havde derfor korrekturlæsere til at hjælpe sig, når bøgerne skulle udgives, og flere småfejl blev på den måde rettet. Det var dog ikke alle fejl, der blev opdaget, og i bøgerne forekommer derfor stadig mindre korrekturfejl, som vi først bliver opmærksomme på i dag.

Martinus var meget forsigtig med at lade andre rette i bøgerne. Han ville gerne selv være med for at sikre sig, at indholdet ikke blev ændret. Da bogen *Bisættelse* blev genudgivet i 1978, foretog man en korrekturgennemgang af bogen sammen med Martinus, og han underskrev et [tilhørende rettelsesblad](#). Rettelsesbladet giver et godt indblik i, hvilken type rettelser Martinus gik ind for. Af samme rettelsesblad fremgår også, at der sammen med Martinus blev foretaget tilsvarende rettelser ved genudgivelse af *Livets Bog*, bind 5-7 i 1972-74.

Når bøgerne udgives i dag, rettes dog kun helt åbenlyse småfejl og forglemmelser, der ikke har betydning for indholdet. Det vil typisk dreje sig om tryk- og stavefejl, tegnsætning, mellemrum, kursiv, småord o.l.

Hvis du er interesseret i at se, hvilke fejl der er rettet i bøgerne, ligger [rettelseslisterne](#) på Martinus Instituts hjemmeside.

7. Sættefejl i Livets Bog

For at udgive værket i bogform skulle Martinus' maskinskrevne manuskript omsættes til bogtryk. I gamle dage var dette en omstændelig manuel proces, der uundgåeligt resulterede i en del sættefejl i den trykte bog. Ved den efterfølgende kontrol og korrekturlæsning opdagede Martinus og hans medarbejdere en del af fejlene, men nogle fejl blev aldrig opdaget.

Da originalmanuskriptet til *Livets Bog* er bevaret, har vi mulighed for at finde disse fejl ved at sammenligne den trykte førsteudgave med manuskriptet. Martinus udtalte, at originalmanuskripterne er de autentiske tekster, og at eventuelle fejl i bøgerne i forhold til disse originaler må rettes. Den forkerte tekst i den trykte bog kan derfor rettes til ordlyden i manuskriptet.

I de allerfleste tilfælde er der tale om åbenlyse sættefejl, der kan rettes umiddelbart. I mindre åbenlyse tilfælde foretager vi en nøje sammenligning af de to tekststeder, som vejes op mod hinanden for at finde den form, der i konteksten er mere indlysende rigtig. Det skal godtgøres, at afvigelserne skyldes sætte- og korrekturfejl og ikke bevidste rettelser fra Martinus side, før teksten rettes tilbage til manuskriptets ordlyd. I tvivlstilfælde rettes teksten ikke. Herved sikres, at Martinus' egne rettelser bibeholdes, mens udefrakommende fejl elimineres.

Ved at sammenligne med originalmanuskriptet har vi fundet eksempler på, at ikke bare enkelte ord, men hele sætningsdele og linjer er faldet ud af teksten. Hvis du er interesseret i at se de sættefejl, der er rettet i bøgerne, ligger [rettelseslisterne](#) på Martinus Instituts hjemmeside.

8. Ny retskrivning

Vi kan se, at Martinus ønskede at følge tidens retskrivningsregler (retskrivningsreformen 1948), hvor man bl.a. skriver alle navneord med stort begyndelsesbogstav og -aa- i stedet for -å-. Da Martinus udgav bogen *Bisættelse* i 1951, opdaterede han den gamle retskrivning i den oprindelige artikelserie fra Kosmos 1934-35, som bogen var baseret på. Ligeledes blev *Det Evige Verdensbillede*, bog 1-3 trykt med ny retskrivning, da bøgerne udkom i 1963-68.

Indføring af ny retskrivning ændrer ikke tekstens mening. Ved genudgivelse af værket opdateres teksten til ny retskrivning i de bøger, Martinus ikke selv nåede at genudgive med ny retskrivning. Det gælder *Livets Bog*, bind 1-7, *Logik* og nogle af småbøgerne.

I [retningslinjernes bilag 1](#) er gengivet en liste med de i værket forekommende forældede stave- og bøjningsformer.

9. Standarder

Martinus bruger en række specialudtryk som betegnelser for særlige begreber i sine kosmiske analyser. Et eksempel er begrebet "X1", som i værket er blevet skrevet på forskellige måder:

X1, X 1, X.1, X.1., X 1., X-1. Et andet eksempel er begrebet "A-stadie", hvor Martinus har benyttet disse former: A-stadie, A- stadie, A. stadie. Sådanne udtryk standardiseres og skrives på ensartet måde for at undgå misforståelser og gøre søgning i værket lettere (fx i e-bøger og på martinus.dk). Desuden benytter vi standarder for visse andre ord og for bibelforkortelser.

En liste over standarderne kan ses i [retningslinjerne, bilag 2](#).

10. Dokumentation

Alle ændringer i teksten dokumenteres, og dokumentationen offentliggøres på martinus.dk.

Rettelseslister: Når en bog er gennemgået og udkommer i sin færdige form, udfærdiger sproggruppen en liste med de rettelser, der er foretaget i bogen. Rettelseslisterne viser alle rettelser mellem første og sidste udgave. Ud for hver rettelse er angivet, hvornår den er foretaget. Se de [rettelseslister](#), der indtil nu er færdige.

Bilagslister: Den retskrivningsmæssige opdatering af forældede stave- og bøjningsformer er dokumenteret i [bilag 1 i retningslinjerne](#), og standardisering af specialudtryk er dokumenteret i [bilag 2 i retningslinjerne](#).

11. Symbolerne

Martinus' farvelagte symboler indgår i *Det Evige Verdensbillede* og *Livets Bog*. Da bøgerne i 1980'erne skulle genoptrykkes, kunne man ikke direkte anvende Martinus' originale symboltegninger, idet de var falmede. Desuden varierede farvetonen i de enkelte grundenergifarver, fordi Martinus over årene brugte forskellig akvarelfarve og papirtype. Man valgte derfor at gentegne symbolerne i fuld størrelse og efterfølgende farvelægge dem manuelt. Det var Martinus' nære medarbejder Bertil Ekström, der i 1980'erne fremstillede denne række "mastersymboler", 40 ialt, som blev farvelagt efter Martinus' tidligere personlige anvisning.

Det var den tekniske og praktiske løsning, man dengang havde til rådighed. Selvom resultatet blev smukt og har fungeret meget tilfredsstillende i mange års udgivelser, er det af indlysende grunde ikke optimalt at reproducere Martinus' symboler på denne måde.

Martinus Institut har derfor i de senere år arbejdet med at gengive symbolernes grundstreg og farver direkte ud fra Martinus' originale symboltegninger. Med hjælp fra Det Kongelige Biblioteks bevaringsafdeling har vi affotograferet originalerne i meget høj opløsning for at få en nøjagtig digital kopi af hvert enkelt symbol. Den digitale kopi behandles i Photoshop, hvor farverne renses og genskabes, så de igen får deres oprindelige kulør og styrke. De seks grundenergifarver afpasses, så hver grundenergi har den helt samme farve gennem alle symbolerne. Ved valget af en standard for grundenergifarverne har vi taget udgangspunkt i Martinus' papiroriginaler, i solspektrets farver (se *Livets Bog, bind 1*, stk. 261) samt i Bertils Ekströms farvelægninger.

Resultatet af dette arbejde kan ses i de nye helbindsudgaver af værket, som Martinus Institut udgiver i disse år.

12. Titlen *Det Tredje Testamente* og symbolerne på bogomslaget

I 1975 besluttede Martinus, at hans samlede værker skulle have fællestitlen *Det Tredje Testamente*, og han ønskede, at titlen skulle indsættes som overtitel på forsiden af bogomslaget. På forsiden skal desuden afbildes symbol nr. 23, og på bagsiden symbol nr. 19. Martinus lavede et udkast til dette bogomslag, men han nåede ikke selv at se det færdige resultat, da *Livets Bog* først blev genudgivet på Borgens Forlag efter hans bortgang. Omslaget på Borgen-udgaverne blev lavet på baggrund af Martinus' udkast, og sådan har bøgerne været udgivet siden.

Det var desuden Martinus' ønske, at bøgerne, efterhånden som økonomien tillod det, skulle trykkes som hvide helbindsudgaver med stjernesymbolet (symbol nr. 41) på forsiden. Helbindsudgaverne skulle så have smudsomslag udformet som beskrevet ovenfor. Martinus Institut genudgiver i disse år de danske bøger som helbindsudgaver.

13. Pagineringen i *Livets Bog*

Bøgerne trykkes af tekniske grunde i et lidt mindre format end tidligere, og de udgives i nyt layout. Værket har derfor ikke det samme antal sider længere, og den gamle paginering kan ikke bevares. Det samme gør sig gældende, når bøgerne udgives på andre medier, fx e-bøger, de kan heller ikke følge den oprindelige paginering.

Livets Bog bind 1-7 var i gamle dage med fortløbende paginering. Det er meget ufleksibelt og gør det svært at lave ændringer i et enkelt bind (fx indsætte noteblade) uden at ødelægge pagineringen i de andre bind. Det samme gælder oversættelser, hvor fortløbende paginering også er meget ufleksibelt, hvis en oversættelse af et enkelt bind skal revideres. I Institutets nye udgaver starter pagineringen derfor forfra i hvert bind.

Ved brug af citater fra *Livets Bog* anbefaler vi at henvise til styknumrene, der er de samme i alle udgaver uanset sprog, bogformat og udgivelsesform (paperback, hardback, e-bog, lydbog osv.).

14. Supplerende nummerering i *Det Evige Verdensbillede*

I symbolbøgerne er selve symbolforklaringen ikke underopdelt ved nummerering. Dette er upraktisk ved de lange symbolforklaringer, der kan strække sig over 20-30 sider. I 1995 vedtog rådet derfor en supplerende nummerering af de lange forklaringer. Denne nummerering er blevet benyttet i nyere udgaver af *Det Evige Verdensbillede*, bog 1-3. Den supplerende nummerering gør det nemmere at henvise til bestemte steder i de lange symbolforklaringer, hvilket er nyttigt i studiegrupper, ved foredrag, i citater osv.

Efter at den supplerende nummerering har været i brug i en årrække, er den blevet evalueret af rådet, som har foretaget en fornyet gennemgang af bøgerne. Evalueringen har resulteret i en justering af nummereringen i nogle af symbolforklaringerne, så den supplerende nummerering i højere grad svarer til de oprindelige afsnitsinddelinger.

Symbolbøger udgivet i 2012 og fremefter følger den nye supplerende nummerering.

15. Efterladte manuskripter og symboler

Martinus skrev mange manuskripter som forberedelse til sine foredrag. Manuskripterne korrekturlæses og kan herefter udgives i Kosmos og artikelsamlinger. Martinus skrev også et bogmanuskript i form af de tekster, der ligger til grund for bogen *Den Intelktualiserede Kristendom*, der blev udgivet posthumt i 2004.

Martinus efterlod desuden en del symboltegninger, som han ikke nåede at udgive i en planlagt symbolbog 5 og 6. Disse symboler udgives nu posthumt i *Det Evige Verdensbillede*, bog 5-6. Symbolforklaringerne er gengivet fra foredrag, hvor Martinus viste symbolerne.

16. Foredrag optaget på bånd

Martinus holdt mange foredrag, og en del af disse blev optaget på bånd. Foredragene bliver nedskrevet, så de kan læses i artikelform. Inden foredraget kan bringes som artikel, skal afskriften dog bearbejdes, idet Martinus ikke ønskede talesproget overført direkte til artiklerne. Nedskrevne foredrag kan på den måde udgives i Kosmos, artikelsamlinger og andre bøger. Symbolbog 5 og 6 er baseret på symbolforklaringer, der stammer fra foredrag, som er blevet afskrevet og bearbejdet.

17. Tilpasning til nutiden

Papirbøgerne trykkes i et format, der passer til nutidens trykkemaskiner, og til indholdet bruges ny retskrivning og et layout med nye skrifttyper, margener, linjeafstande osv., der passer til moderne standarder.

Bøgerne udgives også som e-bøger på dansk og andre sprog, så de kan læses på smartphones, tablets, e-bogslæsere osv. De første bind af *Livets Bog* er desuden udkommet som lydbøger.

Martinus Institut følger den teknologiske udvikling på bogmarkedet, og vi tilpasser os så vidt muligt tidens ønsker og behov. Bøgernes form ændrer sig derfor i takt hermed.

Martinus' samlede værk er også lagt ud på Martinus Instituts hjemmeside: martinus.dk, hvor du kan [søge og læse i teksterne](#) og [se symbolerne](#).

Martinus Institut, juni 2014.

Sproggruppen består pt. af Trine Möller, Per Jan Neergaard, Henrik Hedegaard, Torben Hedegaard